

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE

APELĀCIJAS PADOME

Citadeles ielā 7/70, Rīgā, LV-1010; tālruni: 67 099600, 67 099637, 67 099610
fakss: 67 099650; e-pasts: valde@lrpv.gov.lv; http://www.lrpv.gov.lv

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/2014/M-12-666

Lēmums

Rīga

2014. gada 27. oktobrī

Apelācijas padome (turpmāk - ApP):

ApP sēdes priekšsēdētāja - D. Liberte,
ApP sēdes locekļi - J. Ancītis un K. Krūmiņš,
ApP sekretāre - I. Bukina

2014. gada 26. septembrī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru, balstoties uz 1999. gada likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” (turpmāk - LPZ) 17.1 panta pirmo daļu, 2013. gada 9. augustā uzņēmuma CILMES ŠŪNU BANKA, SIA vārdā patentpilnvarotais preču zīmju lietās V. Gencs iesniedzis par Patentu valdes 2013. gada 10. maijā pieņemto lēmumu par preču zīmes

Cilmes šūnu banka

(preču zīmes īpašnieks – uzņēmums CILMES ŠŪNU BANKA, SIA; pieteik. Nr. M-12-666; pieteik. dat. - 13.06.2012; 39., 40., 42. un 44. klases pakalpojumi)

reģistrācijas atteikumu Latvijā.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt Patentu valdes atteikuma lēmuma pamatojumam, lūdz atcelt ekspertīzes lēmumu un atzīt pieteikto preču zīmi **Cilmes šūnu banka** par reģistrējamu Latvijā attiecībā uz tās pieteikumā ietvertajiem pakalpojumiem.

ApP sēdē piedalījās: uzņēmuma CILMES ŠŪNU BANKA, SIA pārstāve patentpilnvarotā preču zīmju lietās I. Štāla un Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamenta vecākā eksperte A. Bīlāne, kas veikusi minētās preču zīmes ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas lietas dokumentus un materiālus, kā arī noklausoties apelācijas iesniedzēja pārstāves un Patentu valdes pārstāves paskaidrojumus, Apelācijas padome **konstatēja**:

1. Preču zīme **Cilmes šūnu banka** reģistrācijai Latvijā pieteikta 13.06.2012 kā vārdiska preču zīme attiecībā uz šādiem pakalpojumiem:

- 39. kl. – „transporta; preču iesaiņošana un uzglabāšana”;
- 40. kl. – „materiālu apstrāde”;
- 42. kl. – „zinātniskie un tehnoloģiskie pakalpojumi, izpēte”.
- 44. kl. – „ārstnieciskā aprūpe; cilmes šūnu iegūšana, sagatavošana, izmantošana un saglabāšana; veselības un skaistumkopšanas pakalpojumi cilvēkam”.

2. Patentu valdes 10.05.2013 lēmums atteikt preču zīmes **Cilmes šūnu banka** (ieteik. Nr. M-12-666) reģistrāciju Latvijā balstīts uz slēdzienu, ka apzīmējumam ‘Cilmes šūnu banka’ attiecībā uz pieteiktajiem pakalpojumiem trūkst atšķirtspējas – spējas atšķirt šā uzņēmuma sniegtos pakalpojumus no citu uzņēmumu sniegtajiem pakalpojumiem, jo tas tiks uztverts kā attiecīgo pakalpojumu veidu raksturojošs apzīmējums, kuru komercdarbībā var lietot jebkurš uzņēmējs (LPZ 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkts).

3. Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem:

3.1. cilmes šūna jeb mātšūna ir nediferencēta šūna, kādas ir visos daudzšūnu organismos, un tā var dalīties meitšūnās un diferencēties cita veida šūnās (<http://www.wikipedia.org>). Vārdu “banka” apzīmējumā ‘Cilmes šūnu banka’ uztvers ar nozīmi “krātuve”, piemēram, “datu banka”, “terminu banka” un tml. (Ilustrētā svešvārdu vārdnīca, Rīga, “Avots”, 2005, 93. lpp.). Tātad apzīmējums ‘Cilmes šūnu banka’ Latvijas patērētājiem ir viegli saprotams, un tas tiks uztverts ar nozīmi “cilmes šūnu glabātuve, krātuve vai banka”;

3.2. lielākie centri Latvijā, kas nodarbojas ar cilmes šūnu pētījumiem, ir P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas šūnu transplantācijas centrs prof. A. Ērgļa vadībā, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Latvijas Universitātes Biodozimetrijas un bioanalītisko metožu laboratorija. Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas ķīmijterapijas un hematoloģijas klīnika cilmes šūnas izmanto slimo pacientu ārstēšanā. Tehnoloģijas pamatā ir organisma bojāto audu nomaiņa ar veselīem vai pat uzlabotiem audiem, kuri var arī stimulēt audu atjaunošanos. Pētījumus šajā jomā nesens sākusī arī Rīgas Stradiņa universitātes Stomatoloģijas institūta zinātnieku grupa prof. Andreja Skaģera vadībā (Gandrīz ideāla “remontbrigāde”- cilmes šūnas, I. Lavrinoviča, “Latvijas Avīze”, 06.01.2012);

3.3. apzīmējums ‘Cilmes šūnu banka’ Latvijas patērētājiem, it īpaši medicīnas darbiniekiem, nav svešs, viņi to labi zina un pazīst. Par to liecina dažādi raksti Internetā, piemēram: “Imunolīta” – Balti Cilmes šūnu banka (CŠB) – pirmā cilmes šūnu glabātava Baltijas valstīs” (<http://www.klb.lt/>), “Kā Latvijā notiek cilmes šūnu bankas bizness” (<http://www.youtube.com/watch?v=iHqojQ7RmA>), “Latvijā atklāj Šveices Cilmes šūnu bankas pārstāvniecību” (<http://www.nra.lv/>), “Cryo-Save un cilmes šūnu saglabāšana: neatkārtojama panākumu vēsture! Cryo-Save ir oficiāli atzīta kā lielākā ģimenes cilmes šūnu banka Eiropā” (<http://www.cryo-save.com/lv/>), “Cilmes šūnas - bērna nākotnei” (<http://www.mansmazais.lv/>);

3.4. ņemot vērā reģistrācijai pieteikto pakalpojumu raksturu, pieteiktais apzīmējums ir vērtējams kā vispārīgs, aprakstošs apzīmējums. Var noteikti apgalvot, ka tas nevar veikt preču zīmes pamatzudevumu – atšķirt viena uzņēmuma pakalpojumus no cita uzņēmuma pakalpojumiem. Vienam īpašniekam nedrīkst piešķirt tiesības uz apzīmējuma ‘Cilmes šūnu banka’ izmantošanu, jo kā pakalpojumu veidu aprakstošu apzīmējumu to komercdarbībā var lietot jebkurš uzņēmējs, kurš darbojas šajā jomā. Minētais apzīmējums apraksta attiecīgo pakalpojumu veidu, neko nepasakot par konkrēto pakalpojumu sniedzēju. Tātad pieteiktais vārdiskais apzīmējums ‘Cilmes šūnu banka’ nav reģistrējams atbilstoši LPZ 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumiem;

3.5. turklāt pieteicēja iesniegtie pierādījumi neļauj pārliecinoši konstatēt, ka pieteiktais vārdiskais apzīmējums ‘Cilmes šūnu banka’ lietošanas dēļ būtu ieguvis tiesības uz preču zīmes reģistrāciju. Lai gan kā preču zīmi var reģistrēt sava uzņēmuma nosaukumu, tam jāatbilst nosacījumiem, kādi tiek izvirzīti jebkuras zīmes reģistrācijai. Šajā gadījumā pieteiktajam apzīmējumam trūkst jebkādas atšķirtspējas, tas ir vajadzīgs lietošanā jebkuram uzņēmējam, kas darbojas šajā jomā, un tas apraksta attiecīgos pakalpojumus. Piemēram, ja kāds maizes ražotājs vēlētos reģistrēt vārdisku preču zīmi **MAIZE** un tam arī būtu lietošanas pierādījumi, lūgumu zīmi reģistrēt vienalga noraidītu. Pieteiktais apzīmējums ‘Cilmes šūnu banka’ ir vārdiska zīme bez citiem atšķirtspējīgiem elementiem, piemēram, grafiskiem elementiem, kas aprakstošam apzīmējumam varētu piešķirt atšķirtspēju.

4. Apelācijas iesniedzējs - uzņēmums CILMES ŠŪNU BANKA, SIA apelācijas iesniegumā un paskaidrojumos ApP sēdes gaitā Patentu valdes lēmuma pamatojumam nepiekrīt, lēmuma argumentus uzskata par nepamatotiem un apstrīdamiem, pretstatot tiem šādus argumentus:

4.1. preču zīmes atšķirtspēja ir jāizvērtē, pirmkārt, attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, saistībā ar kuriem ir pieteikta reģistrācija, un, otrkārt, attiecībā uz konkrētās sabiedrības daļas, ko veido samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs minēto preču vai pakalpojumu vidusmēra patērētājs, uztveri. Tomēr pietiek ar minimālu atšķirtspēju, lai Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā (tagad Regula Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi) minētais absolūtais atteikuma pamats (netiek reģistrētas preču zīmes, kam nav atšķirtspējas) nebūtu piemērojams (Vispārējās tiesas spriedums lietā T-139/08 *The Smiley Company SPRL (Beļģija) v Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (preču zīmes, un dizainparaugi)* (ITSB) [29.09.2009]; 15, 16. punkts). Šajā gadījumā apzīmējumam ‘Cilmes šūnu banka’ piemīt tāda atšķirtspēja, lai to varētu reģistrēt;

4.2. termins “banka” avotos tiek skaidrots kā finansiāla iestāde, kas uz laiku uzkrāj brīvos maksājumus un norēķinu attiecības; tās funkcijās ietilpst arī apgrozības un kredīta līdzekļu vērtspapīru emisija, darījumi ar zeltu un ārzemju valūtu (Svešvārdu vārdnīca, izdevniecība Jumava, Rīga, 1999, 93. lpp.). Tāpat “banka” ir kredītiestāde, kas piesaista uz laiku brīvos naudas līdzekļus, veic norēķinu un

kredīta, vērtspapīru, valūtas, naudas apgrozības regulēšanas un vērtību glabāšanas operācijas. Šaurākā nozīmē ar vārdu "banka" saprot komercbanku, kas ir institūcija, kura sniedz finanšu pakalpojumus, īpaši - pieņemot noguldījumus un izsniedzot kredītus, nodrošinot norēķinus (wikipedia.org/wiki/Banka). Jāņem vērā arī Kredītiestāžu likuma 9. panta pirmajā daļā noteiktais, proti, personai, kas sniedz finanšu pakalpojumus Latvijas Republikā, aizliegts izmantot savā nosaukumā (firmā) vai pašreklāmā vārdu "kredītiestāde" vai "banka" jebkurā locījumā un vārdu savienojumā tādā veidā, kas radītu maldīgu priekšstatu par tās darbību saskaņā ar šo likumu. No minētā secināms, ka pamatā vārds "banka" tiek attiecināts uz kredītiestādēm un finanšu pakalpojumu sniedzējiem;

4.3. Patentu valde ir reģistrējusi preču zīmes **Med Record Bank** (reģ. Nr. M 63 045 un M 63 047) attiecībā uz datu vākšanu, kā arī citas līdzīgas preču zīmes ar vārdu "banka", piemēram, **MUZIKĀLĀ BANKA** (reģ. Nr. M 56 273), **FOTOBANK** (reģ. Nr. M 56 051), **PALĪDZĪBAS BANKA** (reģ. Nr. M 42 477);

4.4. eksperts atteikuma lēmumā minējis, ka Latvijā savus pakalpojumus piedāvā vairākas cilmes šūnu bankas un minējis atsauci uz Interneta publikāciju "Imunolita" - Baltic Cilmes šūnu banka (CŠB) - pirmā cilmes šūnu glabātava Baltijas valstīs" (<http://www.klb.lt>). Taču minētā Lietuvas uzņēmējdarbība UAB "Imunolita" ir pārtraukusi Latvijā savā komercdarbībā izmantot apzīmējumu 'Cilmes šūnu banka' un/vai 'Baltic cilmes šūnu banka', jo nebija saņēmusi licenci darbībai Latvijā (pievienots UAB "Imonolita" 25.10.2012 paziņojums). Turklāt eksperts atsaucies, arī uz publikāciju "Cilmes šūnas - bērna nākotnei" (<http://www.mansmazais.lv/>), kas ir uzņēmuma CILMES ŠŪNU BANKA, SIA pasūtīts raksts;

4.5. apelācijas iesniedzējs ir plaši izmantojis apzīmējumu 'Cilmes šūnu banka' komercdarbībā. Kopš 2006. gada publicēti raksti plašsaziņu līdzekļos par cilmes šūnām, to vērtīgumu, iegūšanu un uzglabāšanu (piemēram, izdevumos "Apelsīns" (2006, decembris), "Šūpulītis" (2011, Nr. 61; 2008, Nr. 32; 2007, Nr. 30; 2006, Nr. 24), "Kapitāls" (2010, septembris), "Māja" (2010, 29. maijs – 4. jūnijs; 31. jūlijs - 6. augusts);

4.6. uzņēmuma un tā sniegto pakalpojumu popularizēšanai veikti reklāmas pasākumi plašsaziņas līdzekļos, tostarp radio:

4.6.1. līgums (29.06.2009) par reklāmas rakstu, ziņu, atsevišķu rubriku un reklāmas banera izvietojumu Māmiņu kluba portālos www.maminuklubs.lv un www.maminklub.lv laikā no 29.07.2009 - 28.01.2010;

4.6.2. līgums (15.06.2009) par reklāmas publicēšanu izdevumā "Vakara Ziņas" (03.07.2009, 10.07.2009, 17.07.2009, 24.07.2009), "Mēs" (04.07.2009, 11.07.2009, 18.07.2009, 25.07.2009), "Patiesie stāsti" (03.07.2009, 17.07.2009);

4.6.3. sadarbības līgums (10.09.2009) ar SIA "Izdevniecību Rīgas Viļņi" par reklāmas izvietojumu žurnālā "Marta" un "Марта" numurā "Bērnu audzināšanas rokasgrāmata";

4.5.4. līgums (02.12.2009) par reklāmu portālā www.musuberni.lv;

4.6.5. līgums (04.06.2010) par reklāmas izvietojumu izdevumā "Profesionālā veselības gadagrāmata 2010/11";

4.6.6. līgums (28.07.2010) par rakstu un baneru izvietojumu Interneta portālā www.stilaparks.lv katalogu sadaļā;

4.6.7. līgums – pieteikums (10.11.2010) par dalību un ekspozīcijas laukumu izstādē "Bērnu pasaule" (13.05.2011 – 15.05.2011);

4.6.8. līgums (28.09.2010) par reklāmas izvietojumu žurnālā "Mans Mazais Gaidām";

4.6.9. līgums (15.06.2010) par reklāmas izvietojumu žurnālā "Mans Mazais";

4.6.10. līgums (09.09.2010) par interviju Radio SWH raidījuma "Saulainās sarunas" laikā;

4.6.11. līgums (28.04.2010) par reklāmu žurnālā "KINO" 2010. gada februāra/marta numurā;

4.6.12. rēķins nr. LĢC 20/02 par reklāmas izvietošanu žurnālā "Šūpulītis" Nr. 61, 2011. gada februāra numurā;

4.6.13. rēķins Nr. A_0571 par informatīva sižeta sagatavošanu un pārraidīšanu LTV 7. kanāla 26.02.2011 raidījumā "Aktualitātes" ar atkārtojumu 04.02.2011 (*ApP piezīme – tā rēķinā*);

4.6.14. rēķins Nr. J-16 par sižeta pārraidīšanu LTV 7. kanāla 08.05.2011 raidījumā "Aktualitātes" ar atkārtojumu 13.05.2011;

4.6.15. rēķins Nr. GK132014-P par reklāmas pakalpojumiem;

4.7. papildus publikācijām presē un Internetā, laika posmā no 2011. gada, uzņēmums CILMES ŠŪNU BANKA, SIA ir izdevis vairāk nekā 13 500 bukletus, kuros redzams apzīmējums 'Cilmes šūnu banka', tajā skaitā 7000 bukletus latviešu valodā un 6500 bukletus krievu valodā. Tie tika izvietoti medicīnas iestādēs, māmiņu skolās un izsniegti vecākiem (pievienotas kopijas no bukletiem un preču pavadzīmes – rēķini par bukletu izgatavošanu);

4.8. kopš 2007. gada darbojas Interneta mājaslapa www.nabassaite.lv, kurā pieejama informācija par cilmes šūnu banku un tās pakalpojumiem. Tāpat informācija atrodama arī sociālā tīmekļa vietnē *Facebook*;

4.9. uzņēmums CILMES ŠŪNU BANKA, SIA ir noslēdzis līgumu par reklāmas pakalpojumiem Interneta meklētājā *Google*. Ievadot apzīmējumu 'cilmes šūnu banka' meklētājā, iespējams iepazīties ar uzņēmumu un tā sniegtajiem pakalpojumiem;

4.10. 2010. gada 31. janvārī raidījumā "De Facto" tika demonstrēts sižets, kurā norādīts, ka apzīmējums 'cilmes šūnu banka' ir saistāms ar uzņēmumu CILMES ŠŪNU BANKA, SIA. Saskaņā ar "TNS LATVIA" veikto pētījumu, laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. janvārim raidījums "De Facto" ieņēma otro vietu visvairāk skatīto programmu topā;

4.11. sižets par uzņēmuma CILMES ŠŪNU BANKA, SIA sniegtajiem pakalpojumiem tika publicēts ziņu portālā *TVNET*;

4.12. ņemot vērā augstākminētos argumentus, pieteiktais apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' lietošanas dēļ attiecīgo patērētāju vidū ir ieguvis plašu atpazīstamību un atšķirtspēju attiecībā uz tā reģistrācijai pieteiktajiem pakalpojumiem.

5. ApP sēdē Patentu valdes pārstāve papildina savu argumentāciju:

5.1. apzīmējums 'cilmes šūnu banka' ir vērtējams kā aprakstoša norāde attiecībā uz visiem pieteiktajiem 39., 40., 42. un 44. klases pakalpojumiem, jo tie visi tiek piedāvāti kā cilmes šūnu bankas pakalpojumi. To apstiprina uzņēmuma CILMES ŠŪNU BANKA, SIA līguma paraugs par ar cilmes šūnām saistīto pakalpojumu nodrošināšanu, kas publiski pieejams Internetā (pārstāve pievieno izdrukas no Interneta ar minēto līguma paraugu);

5.2. attiecībā uz apelācijas iesniedzēja pārstāvja argumentu, ka Patentu valde reģistrējusi preču zīmes **Med Record Bank** (reģ. Nr. M 63 045 un M 63 047), **MUZIKĀLĀ BANKA** (reģ. Nr. M 56 273), **FOTOBANK** (reģ. Nr. M 56 051) un **PALĪDZĪBAS BANKA** (reģ. Nr. M 42 477), jānorāda, ka, preču zīmes **Med Record Bank** reģistrētas kā figurālas zīmes, savukārt pārējās zīmes ir tēlainas.

II. Apelācijas izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem **slēdzieniem**:

1. No lietas materiāliem var konstatēt, ka apelācija iesniegta saskaņā ar LPZ paredzēto kārtību, tādējādi ir pamats to izskatīt pēc būtības.

2. LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punkts nosaka, ka kā preču zīmes neregistrē apzīmējumus, kam trūkst jebkādas atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem.

LPZ 6. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka, ka kā preču zīmes neregistrē apzīmējumus, kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm, kuras var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo preču vai pakalpojumu veidu, kvalitāti, daudzumu, lietojumu (funkcionālo uzdevumu), vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi, preču izgatavošanas vai pakalpojumu sniegšanas laiku vai citas preču vai pakalpojumu īpašības.

3. LPZ ir iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra direktīvas 2008/95/EK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (Kodificēta versija) (agrāk - Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmā direktīva 89/104/EEK dalībvalstu preču zīmju likumu tuvināšanai, turpmāk tekstā – Preču zīmju direktīva; LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punkts tieši atspoguļo minētās direktīvas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumus, bet LPZ 6. panta pirmās daļas 3. punkts - minētās direktīvas 3. panta 1. punkta c) apakšpunkta noteikumus, līdz ar to šo LPZ noteikumu piemērošanas sakarā jāievēro Eiropas Savienības Tiesas (EST; agrāk – Eiropas Kopienų tiesa) dotā attiecīgo direktīvas normu interpretācija.

3.1. Lai varētu atzīt, ka preču zīmei piemīt atšķirtspēja, tai ir jāspēj identificēt pieteikto preču izcelsmi no viena noteikta uzņēmuma un tādējādi jādod iespēja atšķirt šīs preces no citu uzņēmumu precēm (skat. EST prejudiciālā nolēmuma apvienotajās lietās C-53/01, C-54/01, C-55/01 (*Linde AG, Winward Industries Inc., Rado Uhren AG vs. Deutsches Patent- und Markenamt* [2003]) 40. punktu un EST prejudiciālā nolēmuma lietā C-299/99 (*Koninklijke Philips Electronics NV v Remington Consumer Products Ltd* [2002] (Philips)) 35. punktu). Bez tam preču zīmes atšķirtspēja ir jāvērtē, pirmkārt, attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem un, otrkārt, no attiecīgo preču vai pakalpojumu patērētāju uztveres pozīcijas (skat. EST prejudiciālā nolēmuma apvienotajās lietās C-53/01, C-54/01, C-55/01 (*Linde AG, Winward Industries Inc., Rado Uhren AG vs. Deutsches Patent- und Markenamt* [2003]) 41. punktu).

3.2. Preču zīmju direktīvas 3. panta 1. punkta c) apakšpunkta mērķis ir saistīts ar sabiedrības interesēm, proti, katrai personai ir jābūt brīvai iespējai lietot attiecīgās preces vai pakalpojumus raksturojošus apzīmējumus, tādēļ minētā norma ir vērsta uz to, lai izslēgtu iespēju, ka kāda atsevišķa persona iegūst tiesības uz šāda rakstura apzīmējumiem preču zīmes reģistrācijas ceļā (skat. EKT prejudiciālā nolēmuma apvienotajās lietās C-108/97 un C-109/97 (*Windsurfing Chiemsee Produktions- und Vertriebs GmbH (WSC) vs. Boots- und Segelzubehör Walter Huber, Franz Attenberger* [1999] (Chiemsee)) 25. punktu).

4. Vārdiskais apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' ir pieteikts pakalpojumiem 39., 40., 42. un 44. klasē. Ņemot vērā uzņēmuma specifisko darbības jomu, arī tie pakalpojumi, kas nosaukti vispārīgi, piemēram, transports vai materiālu apstrāde, visdrīzāk ir saistīti ar cilmes šūnu iegūšanu, apstrādi, transportu un uzglabāšanu. Saskaņā ar šiem pakalpojumiem kā lietotājs var nonākt gan attiecīgais pakalpojuma ņēmējs – jaundzimušā ģimenes loceklis vai pacients (tātad faktiski - Latvijas vidusmēra patērētājs), gan arī speciālists – medicīnas darbinieks. Jāpiekrīt viedoklim, ka Latvijas vidusmēra patērētājs ir labi informēts, uzmanīgs un apdomīgs, it īpaši jomā, kas saistīta ar veselību. Tas pats attiecas arī uz speciālistu, tikai ar piebildi, ka viņa zināšanas konkrētajā jomā ir padziļinātas.

5. Apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' reģistrācijai pieteikts kā vārdiska zīme. Tātad šī apzīmējuma uztveri nevar ietekmēt kādi preču zīmē ietverti grafiski papildelementi.

6. Apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' sastāv no diviem jēdzieniem "cilmes šūnas" un "banka". "Cilmes šūnas" ir termins medicīnā un ar to saprot šūnu, kura ir spējīga ilgstoši dalīties (pašatjaunoties) un ir spējīga veidot dažādu audu šūnu tipus (<http://www.stradini.lv/page/1436>). Pretēji apelācijas iesniedzējam ApP uzskata, ka jēdzienu "banka" attiecīgajā apzīmējumā patērētāji uztvers ar nozīmi "krātuve" (Ilustrētā svešvārdu vārdnīca, Rīga, "Avots", 2005, 93. lpp.). Latvijas patērētāji arī citos gadījumos ir saskārušies ar vārda "banka" izmantošanu šādā jēdzieniskā nozīmē, proti, "ģenētiskā materiāla banka" (<http://www.ivfriga.lv/genetiska-materiala-banka.html>), "spermas banka" (<http://www.egv.lv/lv/services/service.php?S=spermas.bank>), "dzīvu orgānu donoru banka" (<http://lv.clearharmony.net/articles/201204/2261.html>).

Turklāt Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta direktīvā 2004/23/EK par kvalitātes un drošības standartu noteikšanu cilvēka audu un šūnu ziedošanai, ieguvei, testēšanai, apstrādei, konservācijai, uzglabāšanai un izplatīšanai 3. panta o) apakšpunktā minēts: "audu centrs' ir audu banka vai slimnīcas vai citas struktūras nodaļa, kur notiek cilvēka audu šūnu apstrādes, konservācijas, uzglabāšanas vai izplatīšanas darbības". Tātad arī starptautiskajos normatīvajos aktos

iestādes, kurās tiek apstrādātas un uzglabātas cilvēku audu šūnas, dēvē par audu bankām. Tas nozīmē, ka jēdziens "banka" šajā jomā nav nekas neparasts vai jauns un attiecīgajiem patērētājiem būs labi saprotams.

7. Apzīmējumu 'Cilmes šūnu banka' izmanto arī attiecīgo nozari regulējošajos Latvijas normatīvajos aktos. Lai gan paralēli izmanto arī vispārīgāku jēdzienu "audu centrs" (Ministru kabineta 2013. gada 22. oktobra noteikumi Nr. 1176 "Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība", 2.4. apakšpunkts), arī apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' normatīvajos aktos tiek lietots, lai nosauktu cilmes šūnu krātuvi: "No valsts budžeta neapmaksā šādus veselības aprūpes pakalpojumus: [...] cilmes šūnu bankas un dzimumšūnu bankas uzturēšana" (Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra noteikumi Nr.1529 "Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība", 11.6. apakšpunkts).

8. Tādējādi var secināt, ka apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' ir vispārpieņemts termins. Tas tiks saistīts ar vietu, kur tiek piedāvāti pakalpojumi cilmes šūnu ieguvei, apstrādei un uzglabāšanai. Tādējādi ApP piekrīt LPV ekspertīzes atzinumam, ka attiecībā uz pieteiktajiem 39., 40., 42. un 44. klases pakalpojumiem apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' tiks uztverts tikai kā aprakstošs apzīmējums, kas nepārprotami raksturo minēto pakalpojumu tematisko jomu.

9. Apelācijas iesniedzējs izteicis argumentu, ka pieteiktais apzīmējums tā lietošanas rezultātā patērētāju uztverē ir ieguvis atšķirtspēju attiecībā uz konkrētajiem pakalpojumiem un tādēļ ir reģistrējams (LPZ 6. panta trešā daļa).

10. Izvērtējot iesniegtos materiālus, ApP secina, ka apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' ikdienas valodā, arī apelācijas iesniedzēja konsultētajos un pasūtītajos rakstos, tiek izmantots kā pakalpojumus aprakstošs jēdziens, piemēram:

10.1. "Eiropā tikai nedaudzās valstīs ir valsts izveidotas cilmes šūnu bankas" (L. Freimane, "Apelsīns", 2006, decembris, 49. lpp.);

10.2. "Lielbritānijā cilmes šūnas no nabas saites var uzglabāt ne tikai privātās bankās, bet arī ziedot publiskām bankām";

"Pirms līguma slēgšanas pārliecinieties, vai banka, kas piedāvā cilmes šūnu uzglabāšanu, ir akreditēta un reģistrēta kā diagnostikas laboratorija un asiņu banka Nacionālā veselības uzņēmumu un iestāžu reģistrā" (S. Meluškāne, Kā paņemt un uzglabā cilmes šūnas, "Šūpulītis", 2008, Nr. 32., 86. lpp.);

10.3. "Amerikā un citās valstīs, kur medicīnas atklājumu jomā zinātnieki pavirzījušies krietni vien tālāk nekā pie mums, cilmes šūnu bankas vairs nav nekāds jaunums" (V. Vizule, "Cilmes šūnas jauniem un veciem", "Šūpulītis", 2007, Nr. 30., 90. lpp.);

10.4. "Patlaban pasaulē darbojas vairākas cilmes šūnu bankas, kurās iesaldētas glabājas mažuļu asinis, nodrošinot ārstēšanās iespēju, ja pārsteidz ļauna slimība" (G. Ganģe, "Cilmes šūnas", "Šūpulītis", 2006, Nr. 24., 34. lpp.);

10.5. "Iespējams, drīzumā sadarbosimies ar šūnu glabāšanas banku tepat Latvijā, tomēr pagaidām sadarbojamies tikai ar Varšavu, jo tā ir viena no pirmajām Eiropas cilmes šūnu glabāšanas bankām, kas sāka darboties 2001. gadā un kas ievēro stingrus Eiropas kvalitātes standartus" (L. Blumberga, "Zāles pret 70 kaitēm", "Saldā dzīve", 44.-45. lpp.);

10.6. "Lētākā cilmes šūnu banka ir ASV Creocell Floridā";

"Latvijā tādas nav, bet te šobrīd darbojas trīs privātas cilmes šūnu bankas: SIA CILMES ŠŪNU BANKA (mātes organizācija – Polijā), Imunolita (Lietuva) un Cryo – Save (Nīderlande)" (A. Orupe, "Cilmes šūnas vēl gaida savu stundu", "Kapitāls", 2010, septembris, 70. lpp.);

10.7. "Daudzviet pasaulē darbojas publiskās cilmes šūnu bankas" ("Saglabā cilmes šūnas drošībai nākotnē", Māja, 2010, 31. jūlijs - 6. augusts, 22. lpp.).

11. No iepriekšminētā var konstatēt, ka apzīmējums 'Cilmes šūnu banka' Latvijas plašsaziņas līdzekļos diezgan konsekventi un arī normatīvajos aktos tiek lietots aprakstošā, proti, sugasvārda nozīmē un netiek saistīts tikai ar kādu konkrētu uzņēmumu. Turklāt šāds lietojums ir redzams arī apelācijas iesniedzēja pasūtītajās un konsultētajās publikācijās. Tas vien, ka apelācijas iesniedzējs ir

vienīgais vai viens no nedaudzajiem uzņēmumiem, kas piedāvā šādus pakalpojumus patērētājiem Latvijā, vēl nenozīmē, ka patērētāji pieteikto apzīmējumu saistīs tikai ar apelācijas iesniedzēju.

12. Novērtējot pieteiktās preču zīmes **Cilmes šūnu banka** uztveri saistībā ar pakalpojumiem, kuriem tā pieteikta, ApP atzīst, ka pieteiktajam apzīmējumam nepiemīt pat minimāla atšķirtspēja un tas nespēj identificēt pieteikto pakalpojumu izcelsmi no viena noteikta uzņēmuma, līdz ar to atbilstoši LPZ 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumiem tas nav reģistrējams.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos paskaidrojumus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 17.¹ un 19. panta noteikumiem par apelācijām un to izskatīšanu un pamatojoties uz 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumiem, **nolemj**:

1. noraidīt uzņēmuma CILMES ŠŪNU BANKA, SIA apelāciju par Patentu valdes lēmumu atteikt preču zīmes **Cilmes šūnu banka** (pieteik. Nr. M-12-666) reģistrāciju Latvijā;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā Patentu valdes dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **Cilmes šūnu banka** (pieteik. Nr. M-12-666) reģistrācijas atteikumu Latvijā.

Saskaņā ar likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 19. panta astotās daļas noteikumiem apelācijas iesniedzējs (preču zīmes īpašnieks) ApP lēmumu var pārsūdzēt tiesā triju mēnešu laikā no šī lēmuma noraksta saņemšanas dienas. Pieteikums iesniedzams Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikuma iesniegšana tiesā aptur Apelācijas padomes lēmuma izpildi.

Šis lēmums, ja tas nav pārsūdzēts likumā "Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm" noteiktajā laikā, stājas spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētāja /paraksts/ D. Liberte

ApP sēdes loceklī: /paraksts/ J. Ancītis

/paraksts/ K. Krūmiņš